

CHOROBY OVOCE A ZELENINY

OVOCE

- Jádroviny:
- Strupovitost jabloně
Venturia inaequalis
  - *listy a plody
  - *ztráty do 40%, nestandard
  - *náchylné odrůdy – Golden Delicious, Idared, Spartan
  - *rezistentní – James Grieve, Jonathan

*primární infekce na listech

*silněji po odkvětu

*na plodech – skvrny, korkovatění

Ochrana:

*úklid listí

*fungicidy

*rezistence

STRUPOVITOST JABLONĚ

houba *Venturia inaequalis*

Klíčící letní výtrusy
(konidie) vyrůstající
na napadených
orgánech

Silná infekce
strupovitosti
na listu

Strupovitost
na plodech

Podmínky pro vznik infekce stupovitosti

Ovlhčení listů   teplota (dle MILLSE)

Déle než 2 dny

do 5 °C

13 hodin

10 °C

9 hodin

14 – 24 °C

11 hodin

25 °C

KRITICKÉ OBDOBÍ = duben - červen

CITLIVOST ODRŮD

SILNĚ NÁCHYLNÉ

G. Delicious

Spartan

NÁCHYLNÉ

J. Grieve Red

Idared

Julia

REZISTENTNÍ

Florina

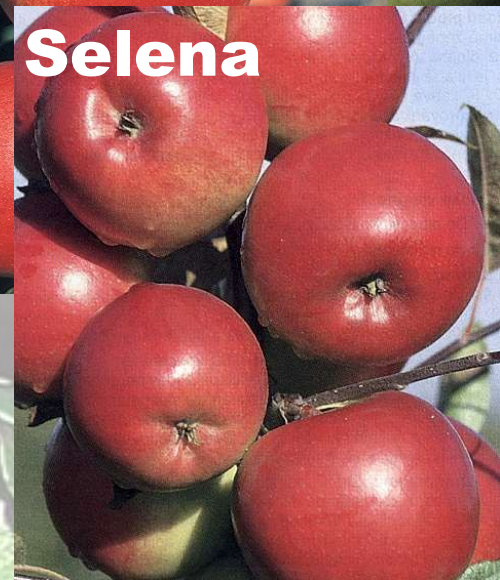
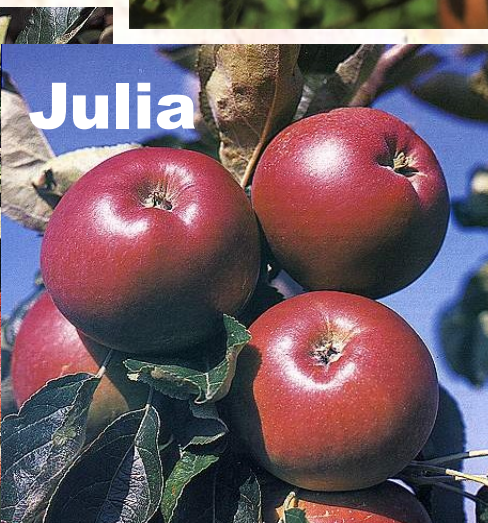
Resista

Rubinola

Selena

ODOLNÉ

Angold

Příčiny napadení jabloní strupovitostí

➤ LIDSKÝ FAKTOR

- ✓ nepřidělení konkrétních parcel pracovníkům
- ✓ vysoká pojezdová rychlost
- ✓ vynechání části řady – při dokončení nádrže rosiče
- ✓ vynechání řady – při špatném najetí
- ✓ nedodržení dávkování
- ✓ jízda s ucpanými tryskami

➤ PROBLEMATICKÁ KURATIVNÍ APLIKACE FUNGICIDŮ

- ✓ rezistentní houby k triazolovým fungicidům
- ✓ kurativní aplikace strobilurinových fungicidů (?)
- ✓ překročení doporučené kurativní doby

➤ APLIKACE NEVHODNÉHO FUNGICIDU

- ✓ snížená účinnost (odolnost houby)
- ✓ rezistence houby k fungicidu
- ✓ volba nevhodného fungicidu
- ✓ nedodržení doporučované hektarové dávky

- **Padlí jabloňové**

Podosphaera leucotricha

*od rašení listů, květní poupata, květy, letorosty

*čarověníky – po odumření terminálního pupenu

*náchylné – Jonathan, Idared, Coxova Reneta

Ochrana:

*úklid listí, řez, rezistence, fungicidy

PADLÍ JABLONĚ

na listech

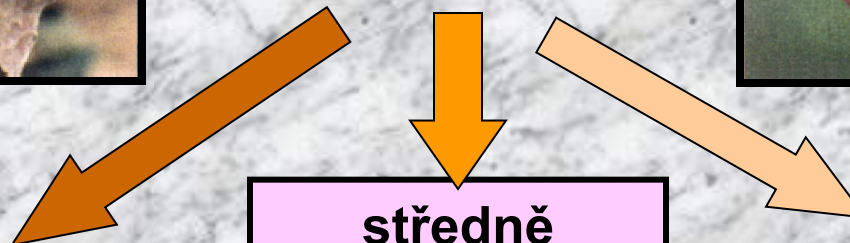

původce houba
*Podosphaera
leucotricha*

na plodech

CITLIVOST ODRŮD

náchylné

JONATHAN
IDARED
COXOVA RENETA

středně
citlivé

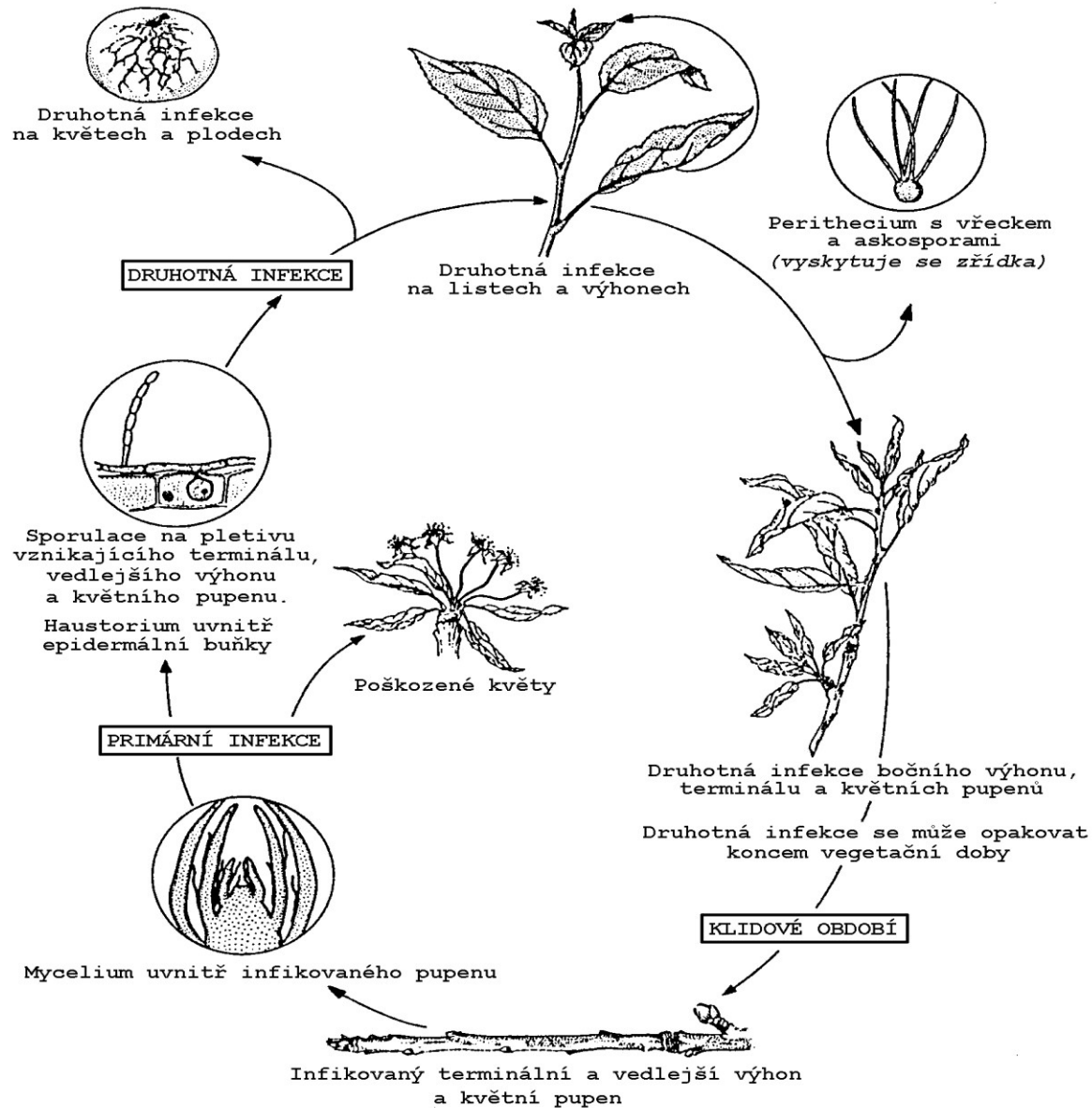
FLORINA
JAMES GRIEVE
JOLANA
MELODIE
ONTARIO
G. DELICIOUS

odolné
(málo náchylné)

DISCOVERY
JULIA
JONADEL
KLÁRA
LORD LAMBOURNE
RUBÍN
ZUZANA
ZVONKOVÉ

Vývojový cyklus houby *Podosphaera leucotricha*

Podmínky pro vznik infekce padlí

- Průměrné denní teploty nad 15 °C
- sucho (vzdušná vlhkost nad 70 %)
- odrůdová náchylnost

KRITICKÉ OBDOBÍ = duben - červenec

- **Moniliová hniloba jádrovin**
Monilinia fructigena

*plody, méně větve a květy

*hniloby plodů, primárně po poranění

*koncentrické skvrny konidioforů

*plody hnědnou, mokrá hniloba – opad, mumie

Ochrana:

*úklid napadených plodů, vzdušná lokalita, ochrana proti škůdcům

MONILIOVÁ HNILOBA JABLEK

hnědá

původce houba *Monilinia fructigena*
konidiové stadium *Monilia fructigena*

černá

zdroj infekce :

mumifikované loňské plody

šíření konidií :

hmyzem, větrem, vodou

OCHRANA :

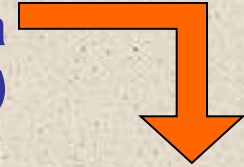
- ⇒ likvidace zdroje infekce
- ⇒ boj proti hmyzu
- ⇒ ochrana proti strupovitosti
tlumí výskyt moniliové hniloby

RZIVOST HRUŠNĚ

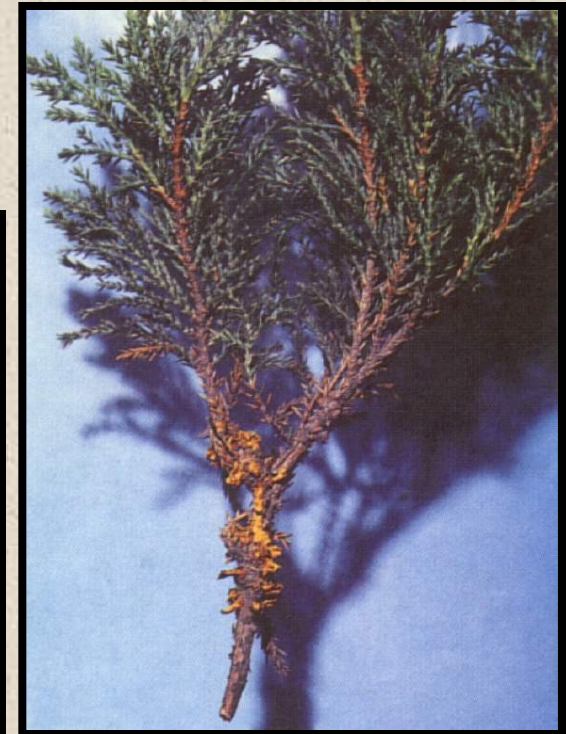
původce rez *Gymnosporangium sabinae*

Dvoubytná rez, druhý hostitel **jalovec chvojka klášterská**
(*Juniperus sabina*)

Spermogonie vytvořené
na lícové straně listu hrušně

Prášilka (aecium)
ložisko výtrusů

Telium - ložisko
zimních výtrusů (teliospor)
u rzi na jalovci

OCHRANA :

- odstranění druhého hostitele
- ošetření od začátku rašení do konce května
- dobrá účinnost mědi, triazolů - 10denní interval

Choroby skladovaného ovoce

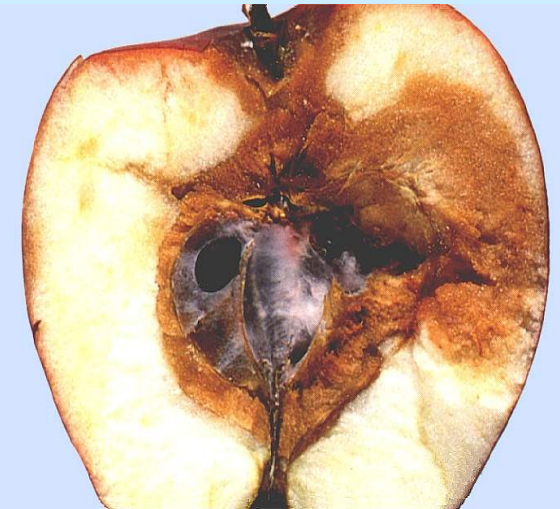
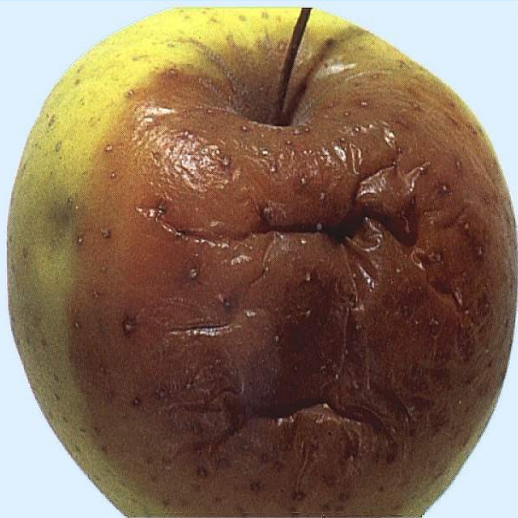
šedá hniloba jablek
Botrytis cinerea

**modrá hniloba
(peniciliová)**
Penicillium expansum

fusariová hniloba
Fusarium spp.

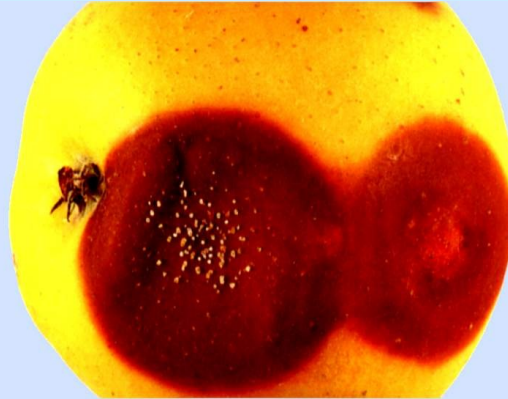
Choroby skladovaného ovoce

čerň na jabloních

Cladosporium herbarum

kruhová hnědá hniloba

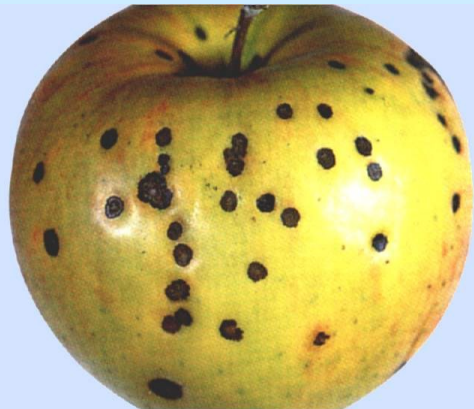

Pezicula alba

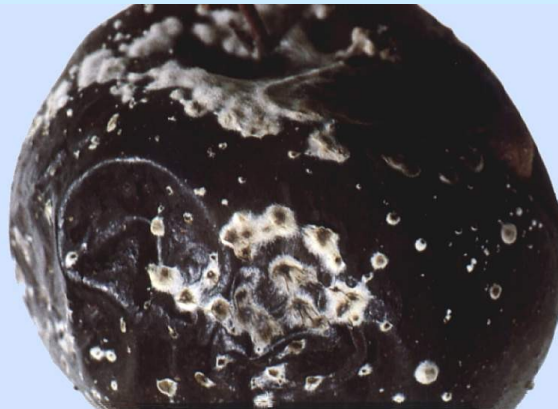
Pezicula malicorticis

skládková strupovitost

Venturia inaequalis

černá / moniliová hniloba \ hnědá

Monilinia fructigena

- **Virová kaménkovitost**

- Stony pit virus – SPV***

- *tmavé skvrny na plodech

- *pod skvrnou sklerenchymatické buňky – kamínky

- *irreversibilní poškození – vykácení

- **Bakteriální spála růžovitých**
Erwinia amylovora

- *karanténní od 1986

- *květy, letorosty, listy

- *redukce výnosů, prosychání stromů

- *odumření stromu

- *široké spektrum hostitelů

- Peckoviny:

- Šarka švestek

Plum pox virus – PPV

*až 100% ztrát, znehodnocení

*listové čepele – světlé skvrny

*plody – propadlé skvrny, gumovitá konzistence, přisedlé pevně k pecce

*předčasný opad plodů

*mdlá chuť

*vegetativní šíření – mšice (neperzistentní)

*neléčitelné

- **Mrtvice – apoplexie**

- *akutní forma – rychlé odumření

- *chronická forma – několik let

- *klejotok

- *fyziologické a patologické faktory

- *polyetiologická choroba

- *genetická podmíněnost

- **Kadeřavost broskvoně**
Taphrina deformans

- *symptomy na listech zjara

- *vypouklé skvrny

- *červenají, kadeřaví

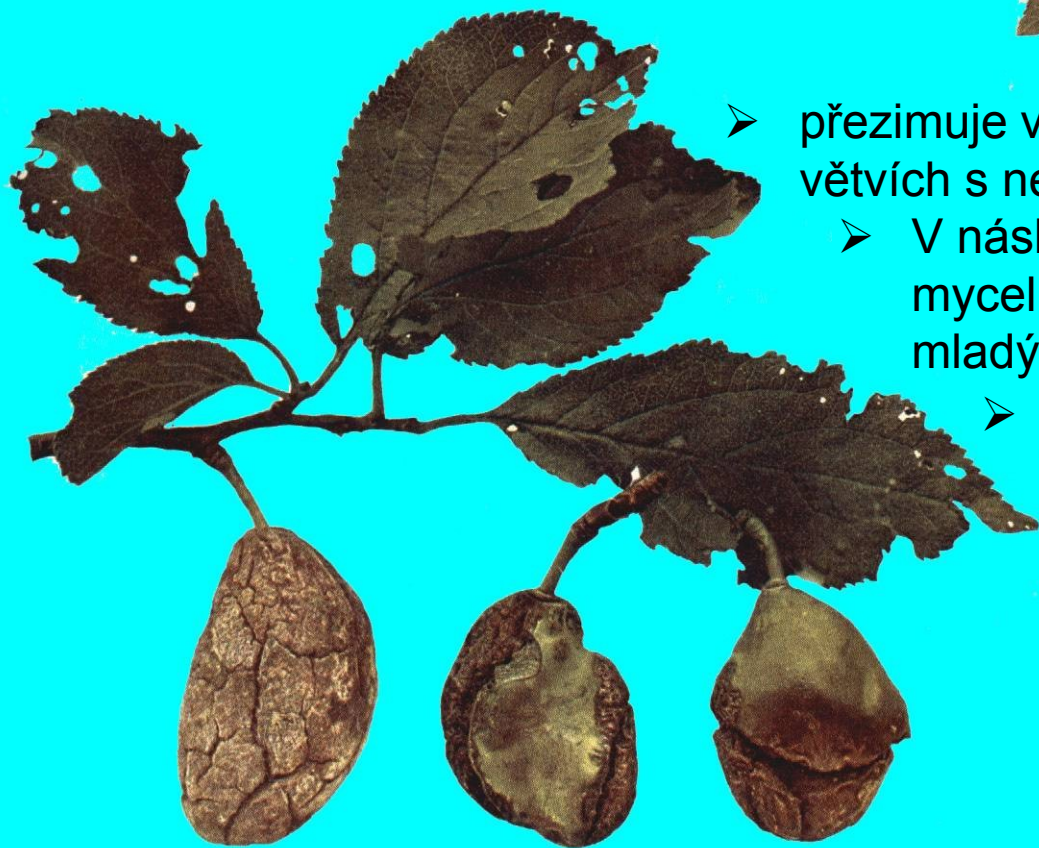
- *letorosty

Ochrana:

- *fungicidy brzy na jaře, úklid zbytků

PUCHROVITOST ŠVESTKY

původce houba *Taphrina pruni*

- přezimuje ve formě mycelia ve větvích s nemocnými plody.
- V následujícím roce prorůstá mycelium stopkami do mladých plodů.
- Pro šíření jsou příznivé vlhké dny během jara a kyselá půda
- **OCHRANA :**
  - odstraňování napadených větví a plodů
  - na zač. vegetace měďnaté fungicidy, dithiokarbamáty

MONILIOVÁ HNILOBA PECKOVIN

původce houba
Monilinia laxa

- ❑ zdroj infekce
mumifikované ložské plody
- ❑ vstupní brána pro infekci
otevřené květy,
poraněné plody

- ❑ ochrana v době květu
HORIZON 250 EW
SPORGON 50 WP
ROVRAL 50 WP
ROVRAL Flo

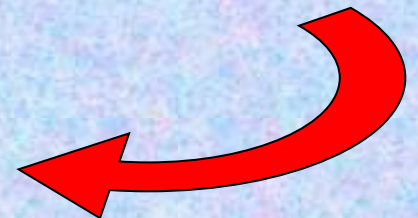
0,75-1,0 l.ha⁻¹
0,4 kg.ha⁻¹
1,5 kg.ha⁻¹
3,0 l.ha⁻¹

- ❑ ochrana před sklizní
HORIZON 250 EW
ROVRAL 50 WP
ROVRAL Flo

0,75-1,0 l.ha⁻¹
1,5 kg.ha⁻¹
3,0 l.ha⁻¹

**NUTNO DODRŽET
OCHRANNOU LHŮTU !**

7 dnů
14 dnů
14 dnů

- Jahodník:

- **Plíseň šedá**

Botrytis cinerea

*plody, všechny fáze růstu

*vodnaté → hnědé skvrny

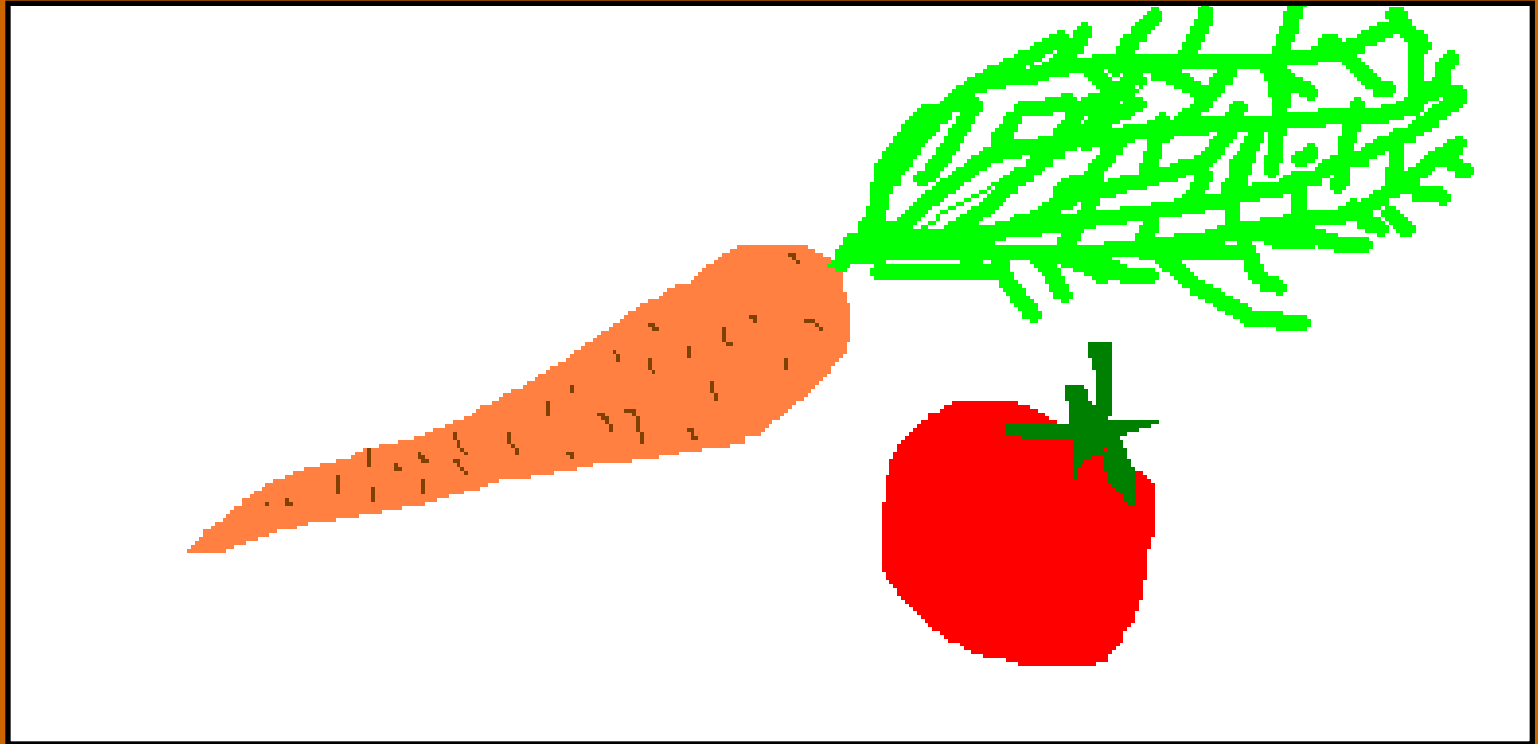
*konidie, sklerócia

*vlhko, teplo

Ochrana:

*podkládání, ochrana proti hmyzu,
fungicidy

ZELENINA

- Rajče
- **Plíseň bramborová**
Phytophthora infestans

*listy, plody

*tmavě zelené skvrny, na okrajích bělavý porost sporangioforů

*plody znehodnocené

*vlhko

Ochrana:

*fungicidy

- Okurky

- **Plíseň okurková**

Pseudoperonospora cubensis

*listy – žlutozelené skvrny

*spodní strana – šedavý povlak sporangioforů

*nutné ovlhčení listů 2 – 4 hodiny

Ochrana:

*tolerantní odrůdy

*fungicidy

- Brukvovitá zelenina
- **Padání klíčních rostlin**

*zamokřený substrát, vysoká vzdušná vlhkost, málo světla, hustý výsev, nízká teplota

*kořenový krček – vodnatí, hnědne, nekrotizuje, viditelné mycelium

Ochrana:

*moření osiva

- **Nádorovitost košťálovin**
Plasmodiophora brassicae

- *kořeny – nádory

- *nadzemní část – deformace růstu, nepravidelné listy, menší

- *v půdě asi 6 let

Ochrana:

- *osevní postup – 5 let

- *rezistence

- *vápnění

- Cibule

- **Plíseň cibulová**

Peronospora destructor

*podlouhlé skvrny na listech a květních stvolech

*šedavý povlak mycelia

*nevyzrálý krček

Ochrana:

*osevní postup, moření osiva

- **Botrytida**

- Botrytis allii*

- *krčková hniloba

- *měknutí suknic, hniloba

- *sklerócia v půdě

- Ochrana:

- *osevní postup

- *nepoškodit cibuli

- *šetrná sklizeň, nechat týden na poli